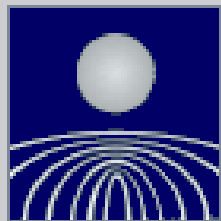

LATVIJAS
VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROLOĢIJAS AĢENTŪRA

Nitrātu piesārņojuma novērtējums Latvijas virszemes ūdeņos un ES Nitrātu direktīvas (91/676/EEC) prasību izpilde

Normunds Kadiķis,

Latvijas Vides, ģeoloģijas un
meteoroloģijas aģentūra

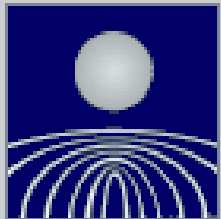

Juridiskā bāze

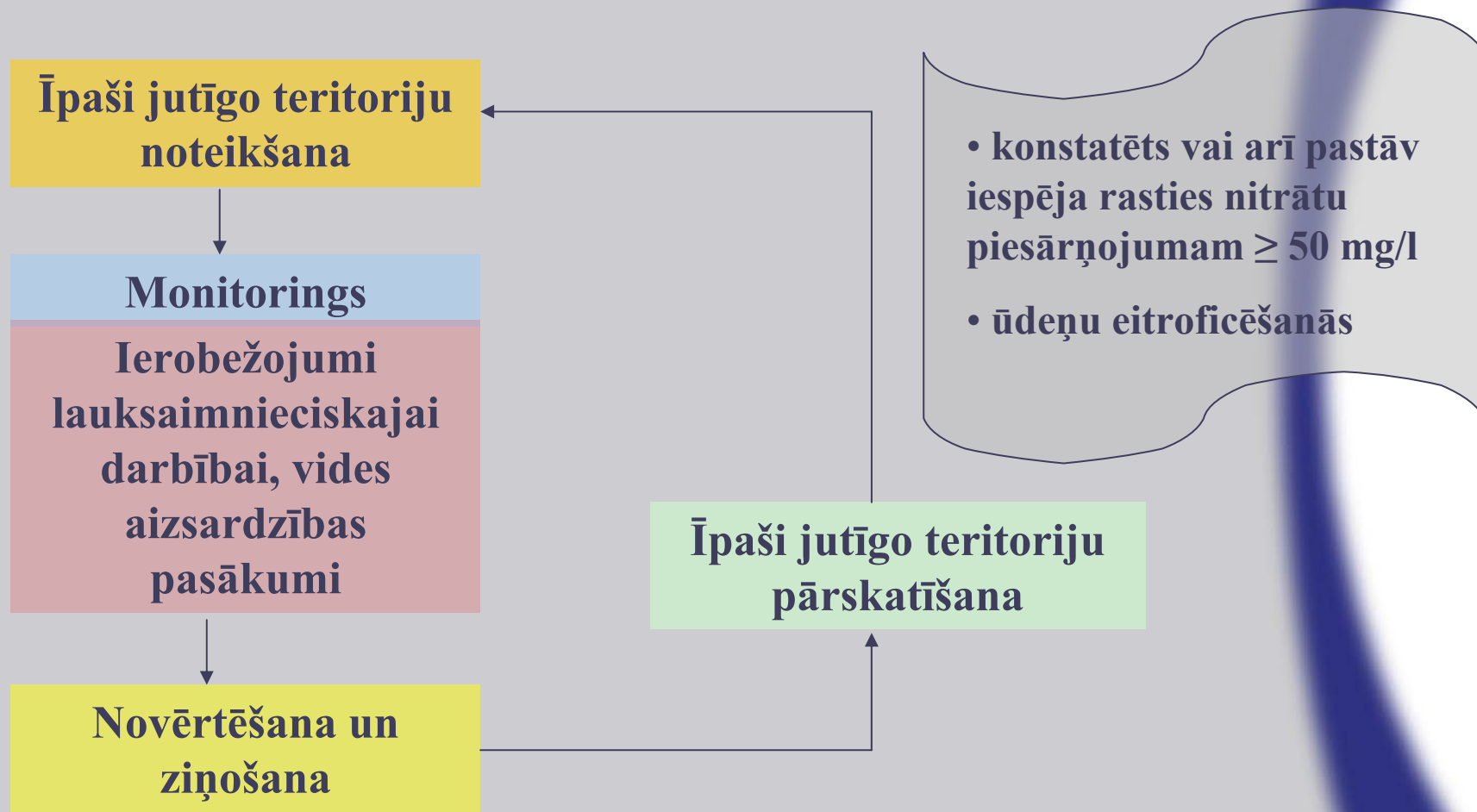
- Padomes 1991.gada 12.decembra Direktīva 91/676/EEK par ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu ar nitrātiem, kas cēlušies no lauksaimnieciskas darbības
- Padomes 1975.gada 16.jūnija Direktīva (75/440/EEK) par dzeramā ūdens ieguvei paredzētā virszemes ūdens kvalitāti dalībvalstīs

Nosaka kritisko nitrātu
koncentrāciju - **50 mg/l** NO_3 (= **11,3 mg/l** N/NO_3)

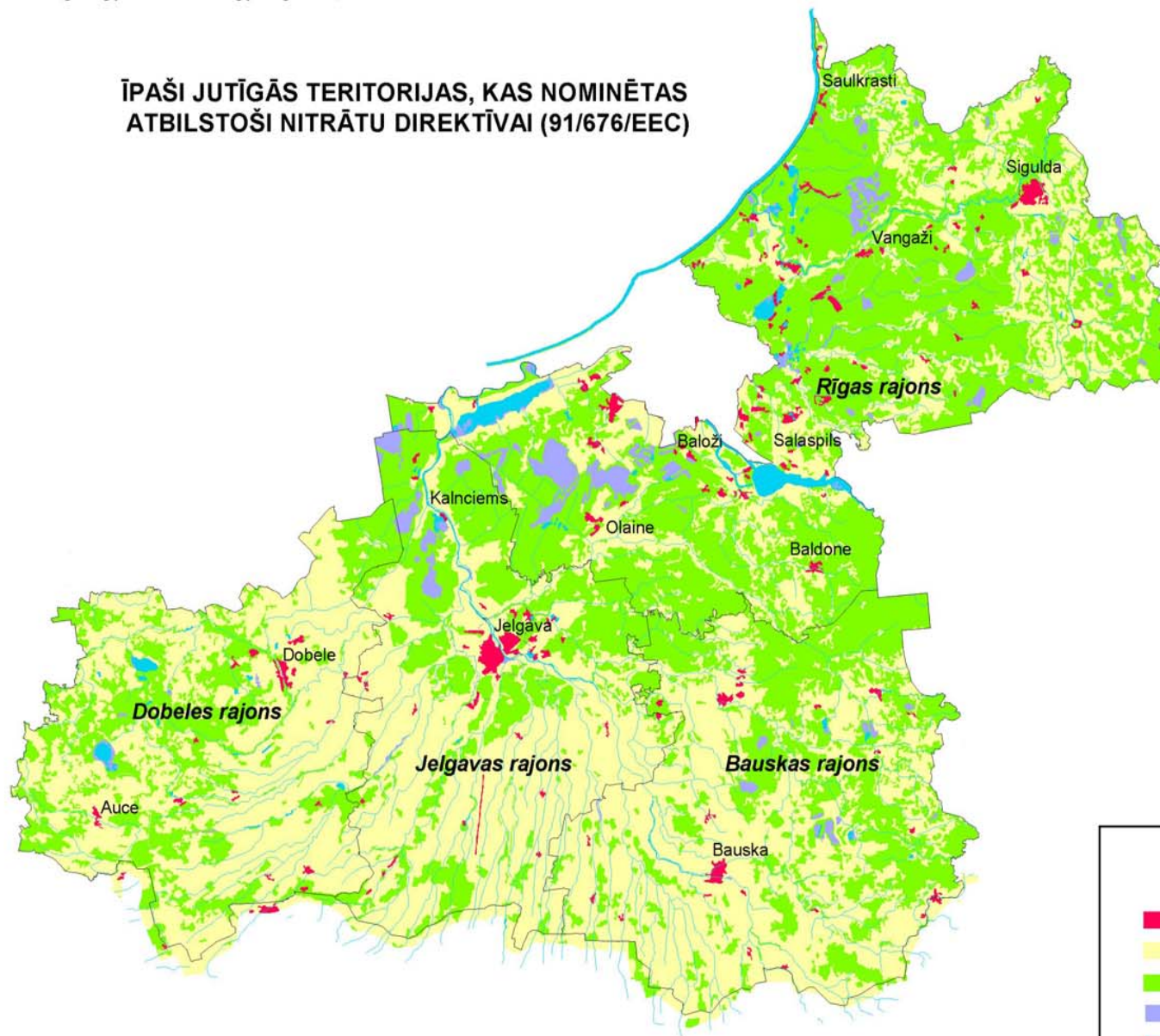
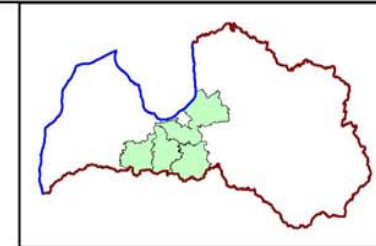
- 2001. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 531 „*Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem*” (ar grozījumiem līdz 27.12.2005.)

Nitrātu direktīvas pamatprasības

ĪPAŠI JUTĪGĀS TERITORIJAS, KAS NOMINĒTAS ATBILSTOŠI NITRĀTU DIREKTĪVAI (91/676/EEC)

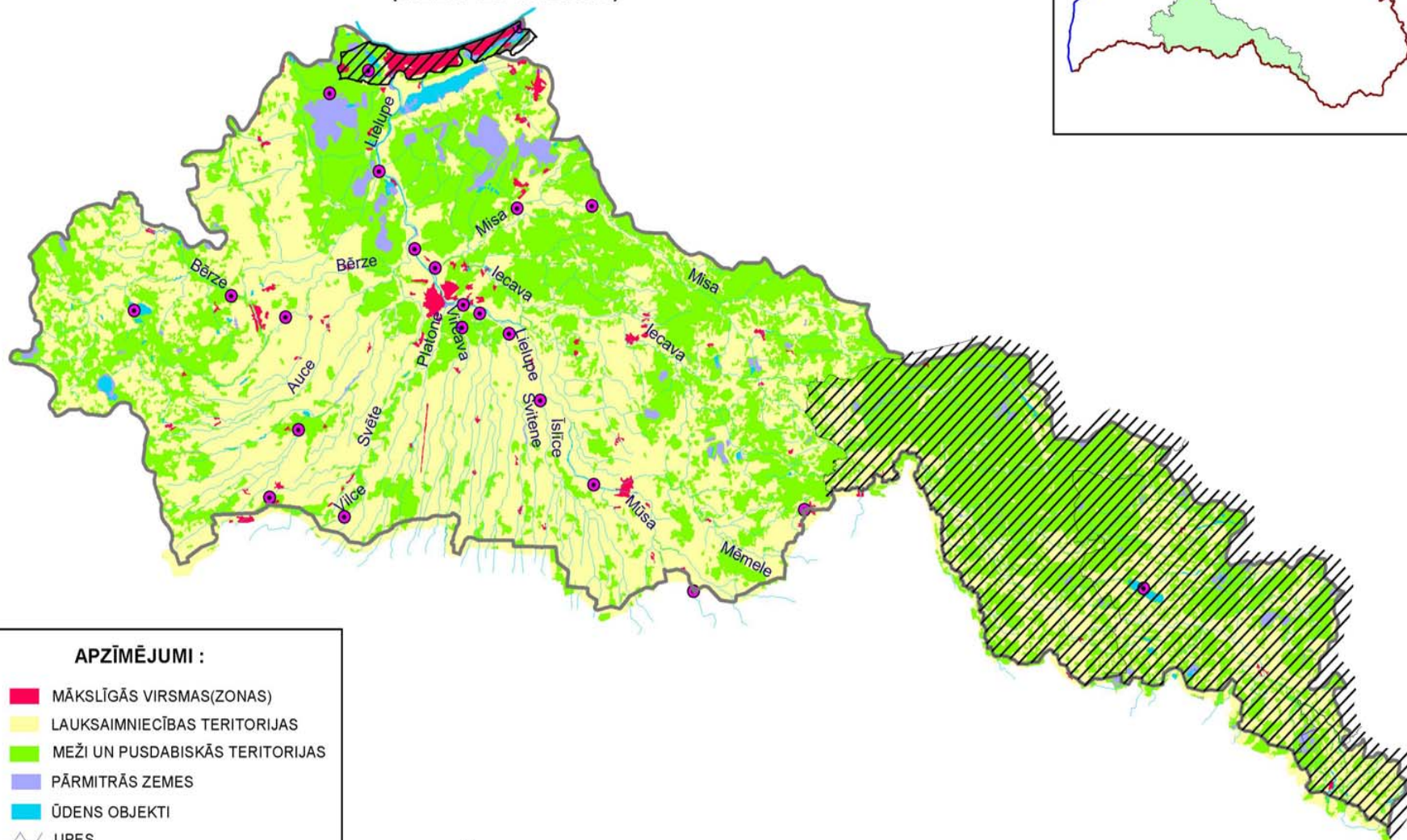
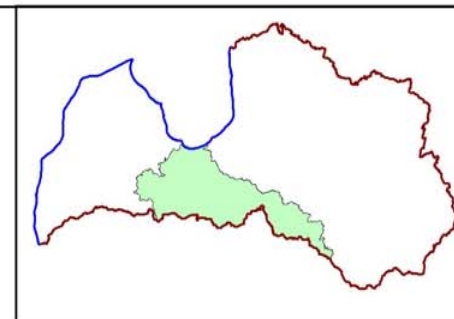
APZĪMĒJUMI :

- MĀKSLĪGĀS VIRSMAS(ZONAS)
- LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS
- MEŽI UN PUSDABISKĀS TERITORIJAS
- PĀRMITRĀS ZEMES
- ŪDENS OBJEKTI
- UPES
- RAJONU ROBEŽAS

MĒROGS 1:750000

ĪPAŠI JUTĪGĀS TERITORIJAS, KAS NOMINĒTAS ATBILSTOŠI NITRĀTU DIREKTĪVAI (91/676/EEC) (LIELUPES BASEINS)

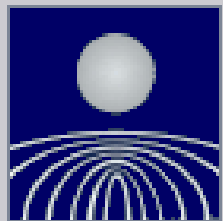
APZĪMĒJUMI :

- MĀKSLĪGĀS VIRSMAS(ZONAS)
- LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS
- MEŽI UN PUSDABISKĀS TERITORIJAS
- PĀRMITRĀS ZEMES
- ŪDENS OBJEKTI
- UPES
- LIELUPES BASEINA ROBEŽA
- VIRSZEMES ŪDENS MONITORINGA STACIJA
- BASEINA DAĻA, KAS NAV ĪPAŠI JUTĪGĀ TERITORIJA

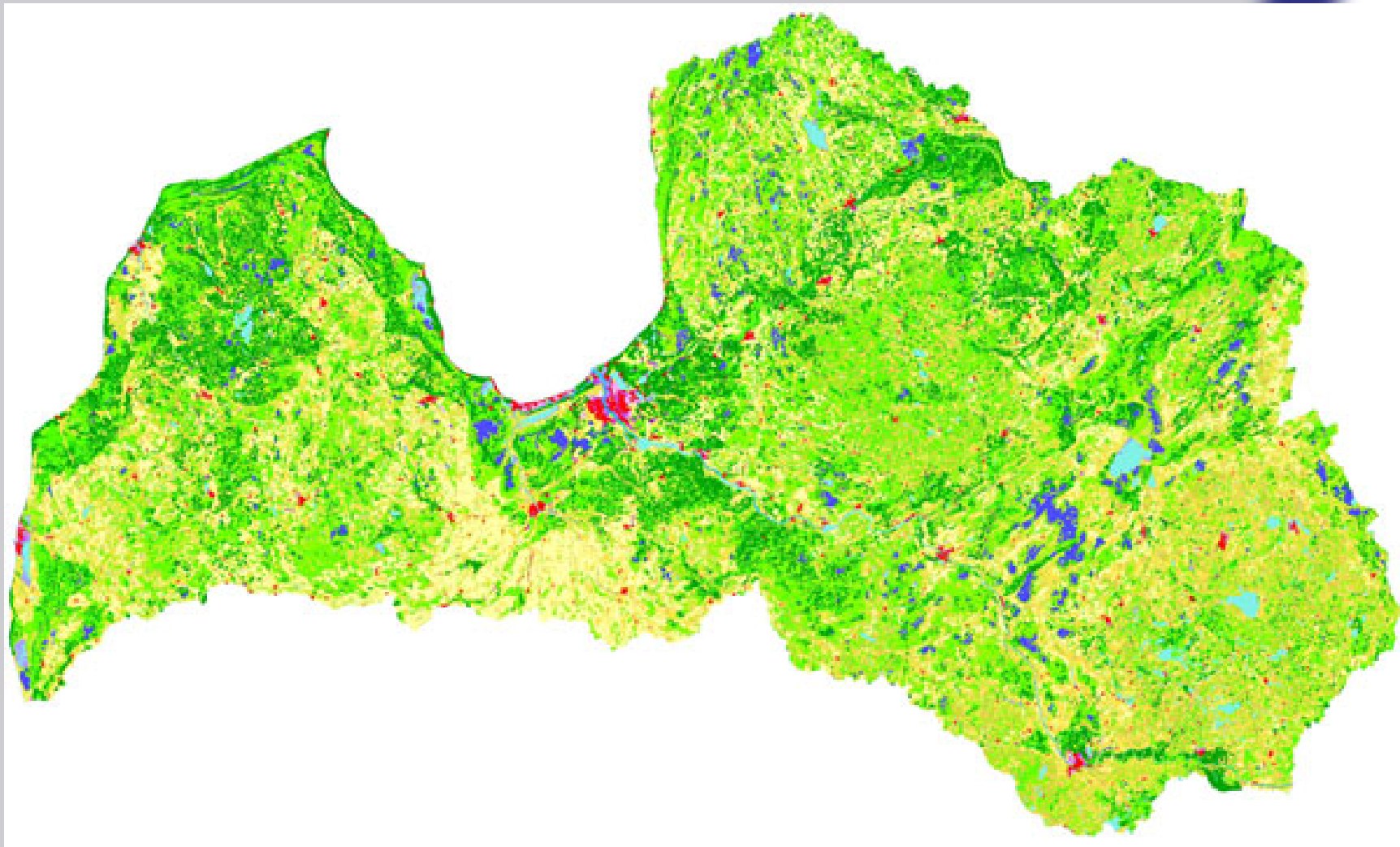
MĒROGS 1:800000

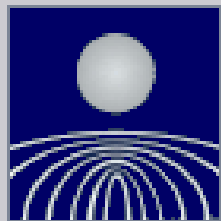

Latvijas zemes virsmas apauguma karte (2000)

LATVIJAS
VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROLOĢIJAS AĢENTŪRA

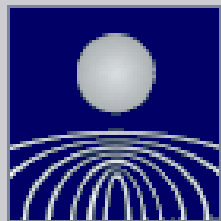

Nitrātu piesārņojuma monitorings Latvijas upēs, 1996.-2005.g.

Baseins	Monitoringa staciju skaits
Daugava	28
Gauja	18
Salaca	7
Lielupe	35
Venta	13
Baltijas jūras un Rīgas līča mazo upju	7
Kopā	108

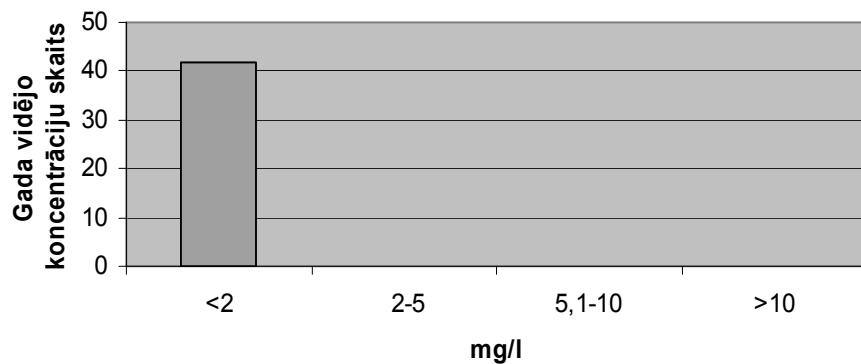
**650 gada vidējās
konc. jeb
“staciju gadi”**

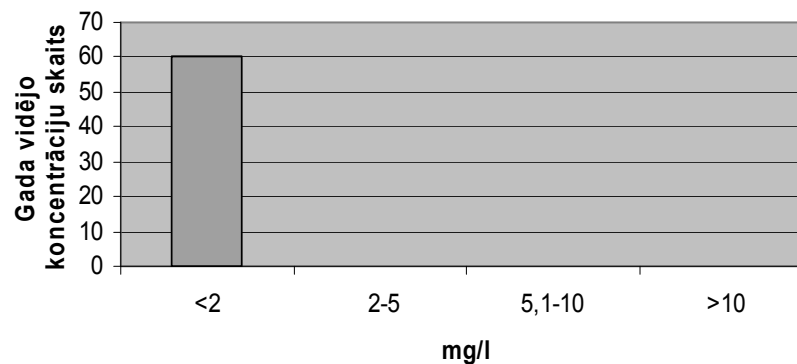
Nitrātu slāpekļa gada vidējo konc. sadalījums Latvijas upēs, 1996.-2005.g. (I)

LATVIJAS
VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROĢIJAS AĢENTŪRA

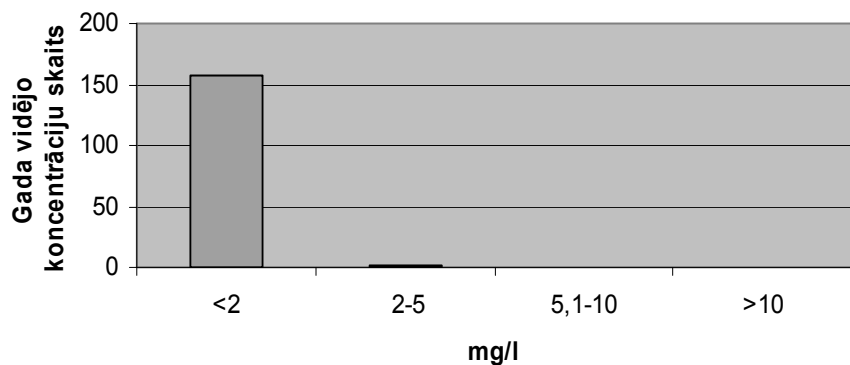
Salacas baseins

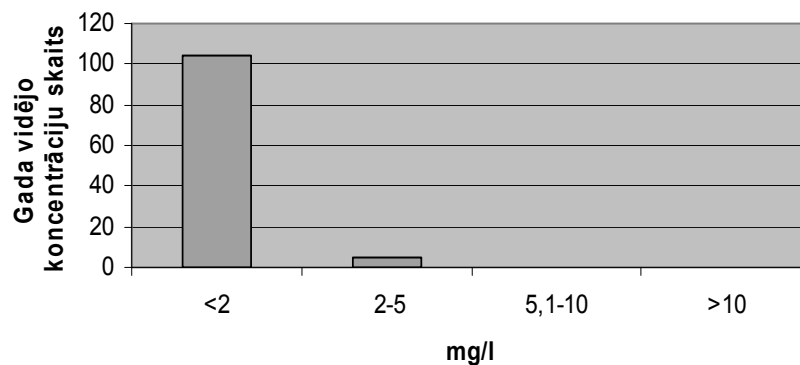
Baltijas jūras un Rīgas liča upju baseins

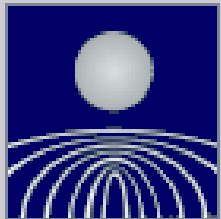

Daugavas baseins

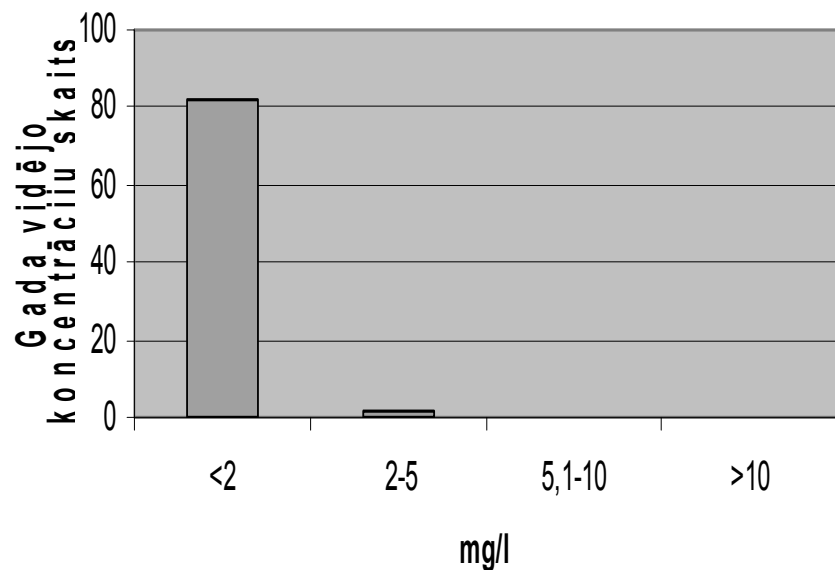
Gaujas baseins

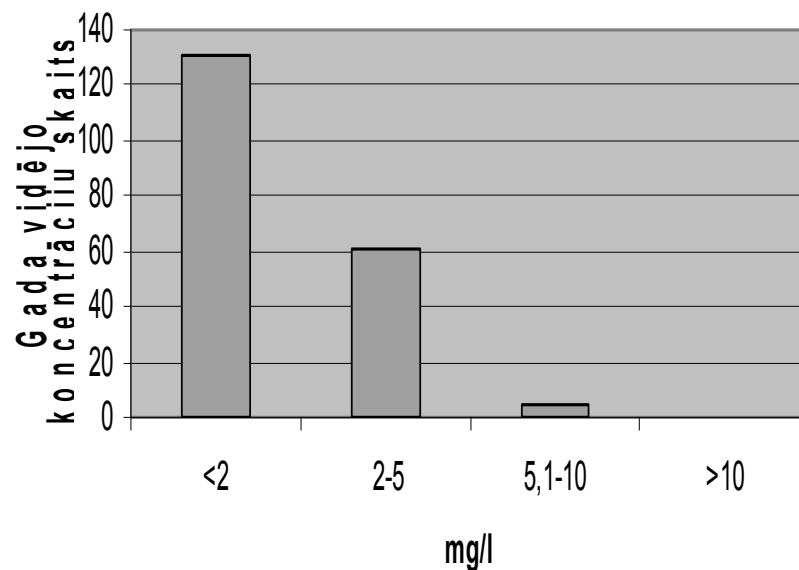

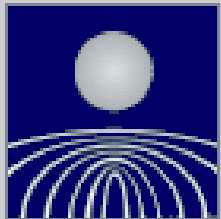
Nitrātu slāpekļa gada vidējo konc. sadalījums Latvijas upēs, 1996.-2005.g. (II)

Ventas baseins

Lielupes baseins

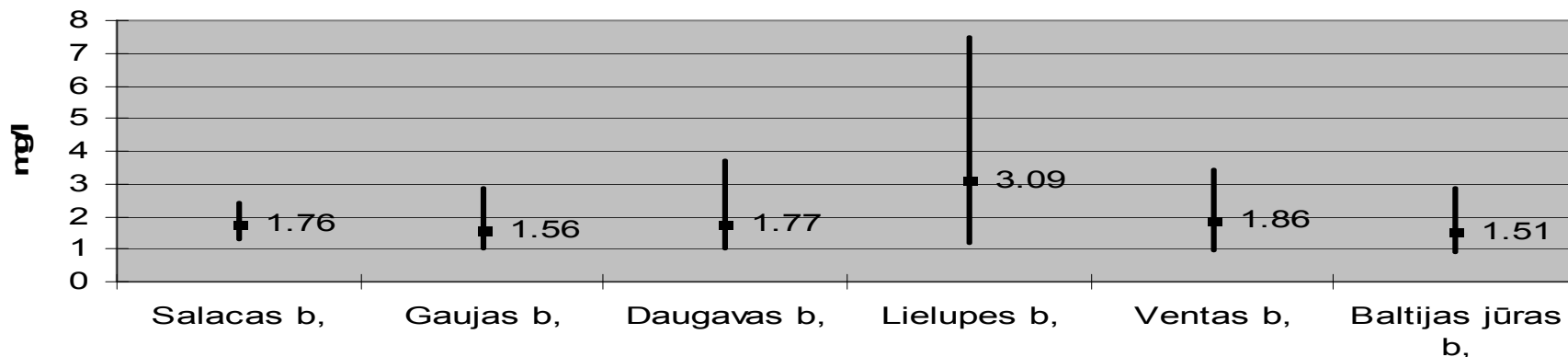

Eitrofikācijas līmeņa novērtējums Latvijas upju baseinos, 1996.-2005.g.

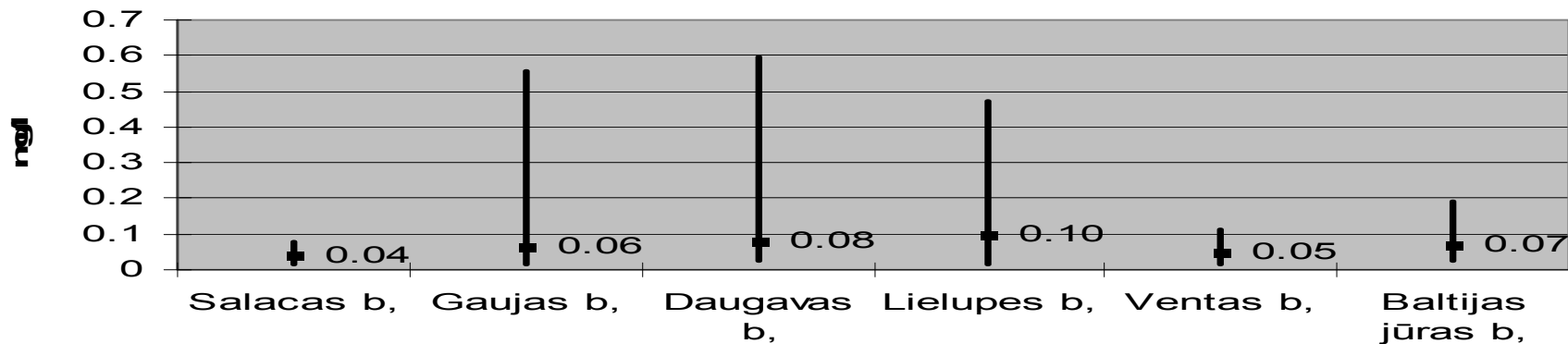
(I)

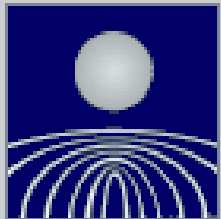
LATVIJAS
VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROĢIJAS AĢENTŪRA

Kopējais slāpeklis

Kopējais fosfors

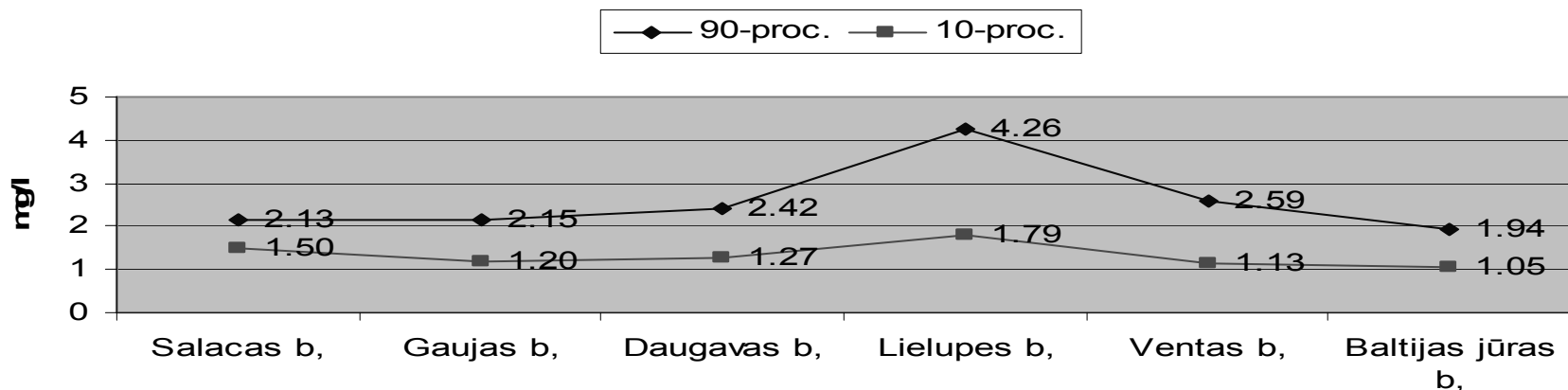

Eitrofikācijas līmeņa novērtējums Latvijas upju baseinos, 1996.-2005.g.

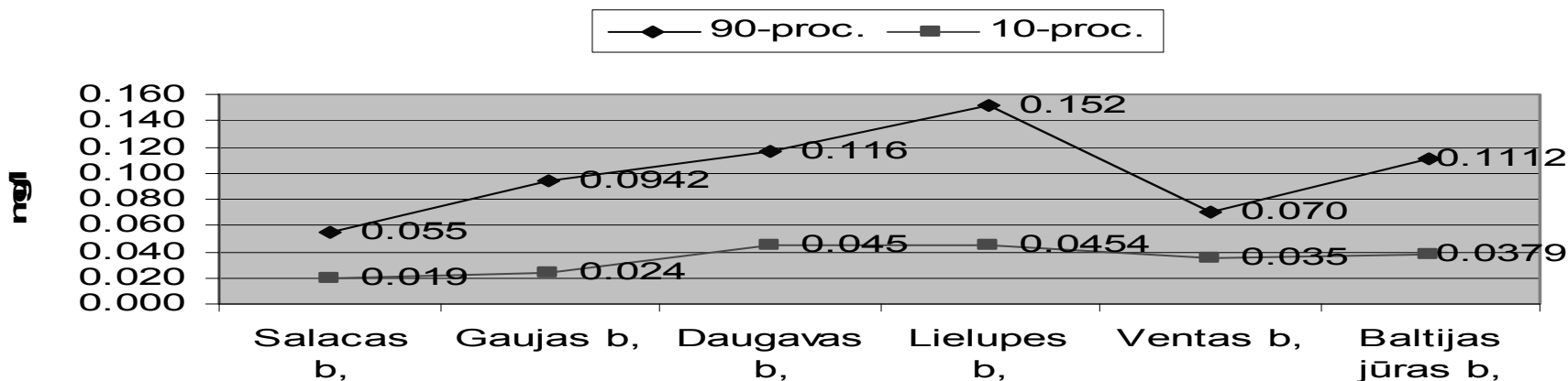
(II)

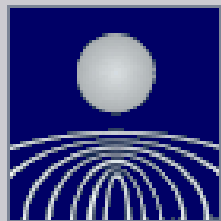
LATVIJAS
VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROĢIJAS AĢENTŪRA

Kopējais slāpeklis

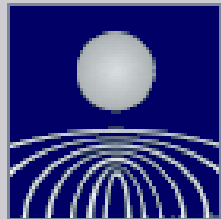
Kopējais fosfors

Secinājumi

1. Salacas, Gaujas, Daugavas, Ventas un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča upju baseinu nitrātu slāpekļa un kopējā slāpekļa gada vidējās koncentrācijas ir zem 2 mg/l vai tuvu tam.
2. Lielupes baseinā vērojams lielāks slāpekļa savienojumu piesārņojuma līmenis, kas izskaidrojams ar lauksaimnieciskās darbības un pārrobežu piesārņojuma būtisko ietekmi.
3. Tomēr arī Lielupes baseinā novērotās nitrātu gada vidējās koncentrācijas ir zem Nitrātu direktīvas noteiktās robežkoncentrācijas – 11,3 mg/l N/NO₃. Atsevišķu paraugu koncentrācijas var kritisko vērtību arī pārsniegt.

Secinājumi

4. Lielupes baseinā novērots lielāks upju eitrofikācijas līmenis, salīdzinot ar citiem upju baseiniem.
5. Latvijā īpaši jutīgās teritorijas pret nitrātu piesārņojumu aizņem ~15 % no valsts teritorijas. Citu papildus teritoriju noteikšana nav zinātniski un ekonomiski pamatota.